

CAPUT XLII.

Mobilibus legatis, vel usufructu mobilium, utrum comprehendantur fructus pendentes tempore testamenti, aut tempore mortis? ubi Castrensis, Alciati, de Prætis, Manticae, Cavalcani, & Ricciardi traditiones recensentur; Hieronymi Gabriellis sententia contra Castrensem recipitur, & conclusentibus rationibus corroboratur: deinde agitur de fructibus recollectis ante mortem testatoris, vel ante aditam hereditatem, cum usufructus omnium bonorum legatus est, & de fructibus pendentes in re fructuaria tempore, quo dies usufructus cessit, ad l. si pendentes. 27. ff. de usufructu.

SUMMARIUM.

- 1 Mobilibus legatis, vel usufructu mobilium, utrum comprehendantur fructus pendentes sive coherentes rei, tempore testamenti, aut tempore mortis.
- 2 Fructus pendentes sub prædicto legato contineri, ex sententia Castrensis in conf. 132. num. 3. vol. 1.
- 3 Contra ex sententia Alciati in conf. 182. lib. 9.
- 4 Simon. de Prætis concordia, in prædicta contrarietate adducitur.
- 5 Francisci Manticae in superiori altercatione distinctio relata.
- 6 Hieronymi Gabriellis sententiam in conf. 98. ex n. 5. cum seqq. lib. 1. verissimam esse contra Castrensem, & conclusentibus rationibus confirmari.
- 7 Mobilium appellatione non veniunt fructus pendentes, sed tantum separati à solo; nam fructus pendentes inter mobilia reponuntur, & censentur esse eademmet substantia cum ipsamet re; ideo eodem jure, quo ipsa res, judicantur.
- 8 Et ad eum pertinent, ad quem res ipsa transit.
- 9 Fructus etiam maturi sunt pars rei.
- 10 Destinatio quando attendi debeat, vel non?
- 11 In testamentis stricta interpretatio fieri debet.
- 12 Maxime in favorem heredis, ut quamvis minus possibile sit, per testatorem censetur gravatus.
- 13 Fructus recollecti antequam dies legati cedat, videlicet ante mortem testatoris, vel ante aditam hereditatem non judicantur, ut fructus, sed ut bona hereditaria, & per consequens ad heredem pertinent.
- 14 Usufructuarius omnium bonorum uti frui potest fructibus recollectis ante mortem testatoris, sicut aliis bonis, & eorum dominium consequitur præstata satisfactione in fructibus præstanda.
- 15 Fructus pendentes in re fructuaria, tempore, quo cedit dies usufructus, ad fructuarium pertinent.
- 16 D. Spino loquutum contra textum, & communem Doctorum resolutionem in hac materia, noviter & verè adnotatum per Authorem.
- 17 Haeres an possit repetere à fructuario expensas, si quas fecisset in conservatione fructuum, qui tempore cedentis legati usufructus pendebant: ubi Florianus de Sancto Petro distinctio refertur.

U^Sufructu mobilium omnium legato, contineri etiam fructus nondum separatos à solo, quamvis ipsi immobilium naturam adhuc retineant, securè tradiderunt in hac materia Cavalcanus, qui ipse alios sic tenentes adducit de usufructu mulieris relicto, nu. 82. vers. ubi dicit venire, fol. 250. Ricciardus ad rubricam, Instit. de usufructu, n. 91. fol. 38. quos in idem retulimus supra, cap. 48. n. 12. nec amplius explicavimus ibi. Idcirco necesse est inquirere nunc, utrum id jure subsistere possit, necne, quod nec rectè, nec imperfectè à superioribus declaratur: & pro distincta atque perfecta

resolutione constituendum erit in primis: Dubium in eo consistere, utrum mobilibus legatis, vel usufructu mobilium comprehendi debeant fructus pendentes, sive coherentes solo, tempore testamenti, aut tempore mortis testatoris: in quo dubio vidimus jam, quid Cavalcanus, Ricciard. & alii ab eisdem relati responderint: Vidimus item, nullam rationem à superioribus assignari, quare fructus pendentes sub eo legato contineri debeant, qui adhuc immobilium naturam retinent; quod ipsi non negant. Verùm Castrensis in conf. 132. n. 3. vol. 1. apertè docuit, fructus pendentes, qui solo coherent, legato mobilium, vel usufructus eorum cedere, quia eorum natura talis est, ut proximè debeant à solo separari, & ita saltem in habitu, & potentia mobiles esse dicuntur. Quam sententiam sequitur Decius in conf. 472. n. 5. in fine. sed Alciatus in conf. 182. lib. 9. contrarium firmiter asserit: quoniam fructus pendentes, quando solo coherent, pars fundi sunt, l. fructus pendentes, cum vulgatis, ff. de rei vindicatione. Idèd in hac contrarietate viam eligendam putavit Simon de Prætis de interpretatione ultim. volum. lib. 4. solutione 5. dubitatione 7. n. 61. fol. mibi 304. ut scilicet Alciati opinio procedat in fructibus non maturis, nec de proximo colligendis; Castrensis verò resolutio locum obtineat in fructibus de proximo colligendis, nonnullis rationibus ibidem adductis, maxime propter destinationem, & quia fructus de proximo colligendi habentur pro collectis, ut cum Glossa, Bartol. & aliis de communi testatur Jason in l. divortio, §. interdum, col. finali ff. solut. matrimonio. & alios refert idem Simon de Prætis ubi supra. In cujus comprobationem adduci possent nonnulla, quæ congeffit Cervantes in l. 6. Tauri, ex n. 149. cum seqq. Cæterùm Mantica de conjectur. ultim. volum. lib. 3. tit. 11. n. 7. prædictam contrarietatem proponit, & ibidem n. 24. repetit eam, & intelligit Castrensem loquutum, quando legatis mobilibus per testatorem, fructus adhuc pendebant, sive coherentes solo, sed post testamentum factum, fuerunt à solo separati; quo casu dicit Castrensis eos legatario deberi, quia per separationem, facti sunt mobiles, & ad hoc, sui naturæ erant ordinati, & destinati, & propterea de iis etiam testator cogitasse præsumitur. Demùm pro concordia remittit se ad ea, quæ scribit lib. 9. tit. 3. n. 6. fol. 390. ubi distinguendum firmavit; quòd aut fructus fuerunt separati à solo, vivo adhuc testatore, & tunc ex mentis conjectura intelliguntur legati, & Castrensis sententia procedit: aut verò sunt separati post mortem testatoris, & tunc non debent videri legati, quia eo tempore, quo dies legati cedit, nondum mobiles dicuntur, sed pars fundi sunt, d. l. fructus, ff. de rei vindicatione.

Tandem & ultimò Hieron. Gabr. in conf. 98. ex n. 5. usque ad n. 11. lib. 1. consultus in terminis, in prædicta contrarietate verius existimat, fructus pendentes, legato mobilium non cedere: idque intelligendum esse, non solum de fructibus, qui tempore mortis testatoris pendebant, etiam si maturi fuerint, quos ad usufructuarium non pertinere, vel legatarium mobilium, omnes ut indubitatum supponunt, & advertit Mantica lib. 9. dicto tit. 3. n. 7. sed etiam similiter de iis, qui tempore testamenti pendebant, & maturi erant, & reperti sunt tempore mortis à solo separati; nam nec isti ad legatarium pertinent, sed dumtaxat mobilium nomen convenire poterit iis, qui tempore facti testamenti, à solo separati fuerint: Quòd si tunc solo coherent, nihil proderit legatario postmodum, ante mortem testatoris eos separatos fuisse. Et hanc partem in puncto juris verissimam esse arbitror, eruditè à prædicto Authore comprobata, atque rationibus sequentibus omnino amplectendam.

Primò, ex dictis per Alciatum dicto conf. 182. lib. 9. latius per Gabrielem supra, ubi ex n. 5. cum judicio, atque aliorum relatione probavit: Testatorem dumtaxat videri sub legato mobilium legasse mobilia, quæ habe-

De Usufructu.

Cap. XLII.

bat, & mobilia erant tempore facti testamenti, ex l. si ita, & l. finali. ff. de auro & argento legato, quam infra cap. 44. quamplurimorum allegatione latius exornabimus.

Secundò, quia negari non potest, quin testator mobilium tantum bonorum usufructum legaverit: at mobilium appellatione non veniunt fructus pendentes, sed tantum separati à solo, nam fructus pendentes inter mobilia reponuntur, & censentur esse eademmet substantia cum ipsamet re; ideo eodem jure, quo ipsa res, judicantur, ut multis probant Tiraquellus de retractu lignagier, §. gloss. 7. n. 37. & sequentibus, & de retractu conventionali, §. 5. gloss. 4. Mantica lib. 9. dicto tit. 3. n. 7. Covar. resolutionum, lib. 1. cap. 15. Josephus Ludovicus decisione Perusin. 79. & 80. Antonius Thesaurus decisione Pedemontana, 55. Joannes Petrus Mollignati de appellatura utriusque juris extensione, verb. mobilium, n. 734. per totum, fol. 90. Joannes Franciscus de Ponte in conf. 34. nu. 11. Caballin. milite loquio 518. par. 2. Cervantes in l. 6. Tauri n. 155. & tribus sequentibus. Et ad eum pertinent ad quem res ipsa transit, ut ait Barbosa referens multos, & dicens superiorem doctrinam in quacunque materia procedere, in l. divortio, in princip. nu. 79. ad finem, versic. ratio est, fol. 971. ff. solut. matrimon. Nec dici potest, propterea quòd maturi essent fructus, quasi destinatione habendos illos pro mobilibus, ut Castrensis, & Simon de Prætis dicebant; quia fructus etiam maturi sunt pars rei, in lege falcidia, ubi omnes notant, ff. ad legem falcidiam, dicit. l. fructus, ff. de rei vindicatione: quam indistinctè acceperunt omnes superius relati, sive maturi, sive immaturi fructus sint. Nec destinatio in his, quæ naturæ ipsa sunt, mutare potest substantiam, nec nomen rei, antequam sit facta, & in his veritas ipsa, & non destinatio inspicitur, ut utrumque latius probavit Gabriel ubi supra. & alii rationibus Castrensis concludentur satisfacit. Et quòd dictum est de fructibus maturis, ut sint pars rei, ex aliis probantur etiam Mantica de conjecturis ultimorum voluminum, lib. 7. tit. 10. n. 24. D. Spino in speculo, glossa 13. de legato usufructus, n. 30. & 31. ergo durum videtur, mobilium legatum ad ea extendere, quæ proprie inter mobilia connumerantur, maxime in testamentis, in quibus à propria, & vera verborum significatione recedere non licet, atque stricta interpretatio fieri debet, l. ille aut ille, §. cum in verbis, l. non aliter, ff. de legat. 3. Jason in l. non dubium, n. 4. C. de legibus. Socin. in regul. 536. incipit: Verborum, & post Tiraquel. & alios multos, Mieres de majorat. in initio 2. par. ex n. 11. Alvaradus de conjecturata mente defuncti, lib. 4. c. 2. n. 4. præcipuè in favorem heredis, ut quantum minus possibile sit, per testatorem censetur gravatus, ut multorum jurium, & Authorem relatione comprobant Craveta in conf. 25. n. 24. & in conf. 23. n. 3. Parisius in conf. 80. n. 43. volum. 2. Ruinus in l. Galus, §. quidam rectè, n. 6. & 11. de liberis & posthum. Decianus in conf. 1. num. 90. volum. 2.

Secundò & principaliter constituendum est, quòd cum usufructus omnium bonorum legatus est, tametsi fructus recollecti, antequam dies legati cedat, atque ita ante mortem testatoris, vel ante aditam hereditatem, non judicentur ut fructus, sed ut bona hereditaria, l. ita tamen, §. 1. in fi. ff. ad Trebellianum, & l. in fideicommissaria, ubi notat Imola eod. tit. cum concordantibus adductis per Francisc. Marcum, decis. 827. in 1. par. Cavalcanus de usufructu mulieris relicto, n. 92. fol. 264. & tradunt Corneus in conf. 187. n. 3. versic. Ex quo inferunt, volum. 2. Achilles Pedrocha in conf. 7. n. 156. & per consequens ad heredem pertineant, ex eisdem Authorem: tamen eis quoque, sicut aliis bonis usufructuariis uti & frui poterit, & eorum dominium consequi, præstata cautione de tantumdem in genere restituendo, vel estimatione, juxta ea, quæ alio c. supra, latius diximus, & ita pluribus juribus, & rationibus probantur Corneus dict. conf. 187. ex nu. 3. volum. 2. Crava-

veta in conf. 300. n. 5. & sequuntur Cavalcanus dict. n. 92. Pedrocha d. conf. 7. n. 161. Mantica de conjecturis ultimar. voluntat. lib. 9. tit. 6. n. 5. per totum.

Tertiò & ultimò constituendum est, fructus pendentes in re fructuaria, tempore, quo cedit dies usufructus, ad fructuarium pertinere: quòd ex l. si pendentes, 34. ff. de usufructu, adnotantur ibi glos. Albericus, & Florianus, qui dicit hoc esse notabile; potuit enim esse in eo dubitatio, quia fructus pendentes intelliguntur esse fructus anni præcedentis. Idem etiam ex eadem lege deduxerunt Roland. in conf. 73. num. 34. & sequent. vol. 2. Corneus in conf. 173. col. 2. volum. 2. Francisc. Marcus decis. 815. 1. par. Cavalcanus de usufructu mulieris relicto, nu. 93. ad fin. fol. 266. Joannes Garzia de expensis & meliorationib. cap. 11. nu. 60. versic. vicissim enim, Jacobus Mandellus de Alba in conf. 639. n. 2. lib. 4. Cephalus in conf. 182. n. 4. & 5. lib. 2. in quo nullus unquam dubitavit, solus D. Spino in speculo, gloss. 13. principali, de legato usufructus, n. 29. contrarium resoluit, sed loquitur apertè contra textum, & Communem supra relatum, & falsò citat nonnullos, qui nequaquam dicunt id, ad quòd allegantur; loquuntur enim in casu & specie valde diversa. An autem haeres possit repetere à fructuario expensas, si quas fecisset in conservatione fienda fructuum, qui tempore cedentis legati usufructus pendebant, quærit Florianus in dicta l. si pendentes, n. 3. & respondet, quòd si factæ per testatorem, vel inchoatæ, non potest repetere, argumento l. quòd in rerum, §. si quis post testamentum, ff. de legat. 1. sed si factæ sint per ipsum heredem, tunc sic: argument. l. cætera, §. imò, & l. cum servus, eod. tit. cui junge ea, quæ cum Mandello, & aliis dicentur statim, ad finem, cap. sequentis. Et de his hætenus.

CAPUT XLIII.

Fructus fundi si alicui simpliciter, aut generaliter legantur, utrum hoc legatum usufructus esse videatur, & in prima tantum vice verificetur, sive quot annis debeatur? ubi lex defuncta, 65. §. ult. ff. de usufructu, l. si habitatio, 10. §. utrum, ff. de usu, & habitatione, l. annua, 20. §. si. l. cum quidam, 23. de annuis legatis, dilucidè, & verè explicantur, & res ista breviter, & distinctè magis, quam hætenus declaratur.

SUMMARIUM.

- 1 Expenditur, & commendatur textus in l. defuncta, 68. §. finali. ff. de usufructu.
- 2 Refertur commune Doctorum assumptum ex illo textu: quòd si fructus fundi, vel agri simpliciter legati sint, legatum hoc non verificetur in prima vice, sed quot annis debeatur.
- 3 Legatum utrum dicatur esse unicum, an verò plura legata sint, cum fructus fundi simpliciter legantur: ubi Castrensis, & aliorum sententia recensentur.
- 4 Sermo simpliciter prolatus intelligitur de prima vice.
- 5 Fructibus simpliciter venditis, venditio intelligitur de fructibus unius anni.
- 6 Dispositio in contractibus intelligitur de prima vice, non facta distinctione, utrum materia favorabilis sit, vel odiosa.
- 7 Quòd etiam locum habet in ultima voluntate, quantumcunque favorabilis sit ultima voluntas.
- 8 Ratio quedam, pro communi Doctorum traditione proposita supra num. 2. verè, & conclusentè improbat.
- 9 Regulam l. bones, 88. §. hoc sermone, ff. de verbor. significat. non procedere in ultima voluntate, si verba legati sint generalia, vel indefinita, & referantur

- ratur ad id, quod ex sua natura reiteratur, sive renascitur, & ibidem explicatur textus in d. l. defuncta, 65. §. ult. ff. de usufructu.
- 10 L. si habitatio, 10. §. utrum, junct. gloss. ff. de usu & habit. & l. annua, 20. §. ff. de ann. leg. vera ratio redditur.
 - 11 Testator legaverit simpliciter aliquam quantitatem in diem, vel casum reiterabilem, utrum intelligatur legatum perpetuum: ubi explicatur textus in l. cum quidam, 23. ff. de annuis legat. Cumanus interpretatio recipitur, & de opinione Bartoli remissive agitur.
 - 12 Fructus certi fundi, vel agri legati alicui, utrum prestari debeant, deductis prius omnibus impensis factis ab heredem, vel proprietario pro his habendis, ubi expenditur & commendatur Jacobi Mandelli de Alba conf. 743. ex num. 2. lib. 4.

Pro absoluta, atque distincta hujus Capitis explicatione, circa quam aut breviter, aut intricatè nimis, ceteri se habuisse videntur, qui hæc tenent ad propositum nonnulla scripserunt, constituendum erit in primis: singularem esse decisionem text. in l. defuncta, 65. §. ult. ff. de usufructu ubi testator legavit certam partem fructuum certi fundi; dubitabatur, utrum legatum esset intelligendum de sexta parte fructuum primi anni, an verò censeretur legatum usufructus, vel annuum: & Juriconsultus respondet, quot annis videri legatum relictum nisi contrarium specialiter ab heredem probetur, & in hunc modum scribit: *Sempronio do, lego ex reductu fructuum oleris, & porrinas, quæ habeo in agro ferario, partem sextam. Queritur, an his verbis usufructus legatus videatur? Respondi, non usufructum, sed ex eo quod reductum esset, partem legatam. Item quaesitum est, si usufructus non esset, an quot annis partem sextam reductam legaverit? Respondi, quot annis videri relictum; nisi contrarium specialiter ab heredem probetur. Inde deducere solent DD. (ut hoc loco prætermittam agere, quare verbis superioribus usufructus legatus non videatur, quod explicatum fuit supra cap. 29.) mirabilem esse & notandum eum textum, ad probandum, quòd si alicui legentur agri, vel fundi fructus simpliciter, hoc legatum non verificetur in prima vice, sed quot annis debeatur; in quem sensum accipiunt eum textum glossa, & Baldus; ibi Albericus in l. Mela, in fine principii, ff. de alimentis legatis, Romanus singulari 292. Alexander in cons. 60. colum. 2. lib. primo. Cremenensis singulari 75. Socinus in cons. 48. num. 1. lib. 3. Antonius de Butrio in cons. 30. num. 1. Gregorius Lopez in leg. 20. tit. 3. l. partit. 3. glossa prima. Hieronymus Cardinalis Albanus in additionibus ad Bartolum, ad Textum, in dicta lege defuncta, §. ultimo n. 1. qui dicit solemnem esse ejus textus decisionem ad hoc, quem ita, ut prædiximus; intellexerunt etiam Castrensis, Jason, & alii communiter, in leg. si stichum, §. stipulatio, in fine, ff. de verborum obligationibus. Conveniunt enim in hoc, quòd si legati sunt fructus aliquarum rerum simpliciter, vel pars fructuum, hujusmodi legatum debeatur quotannis; & solum disputant, utrum tale legatum dicatur esse unicum, an verò plura legata sint? Et in hac re distinguunt in hunc modum: aut legatum est simpliciter factum, hoc est sine dinumeratione annorum; & tunc unicum est legatum, quamvis quolibet anno debeatur, & ita intelligunt procedere textum, in dicta lege defuncta, 65. §. ultimo, ff. de usufructu, aut legatum est factum: cum dinumeratione annorum; & tunc dicuntur esse plura legata. Sed legatum annuum esse in specie dicit §. ultimus, clarè sentunt & firmant Romanus, Cremenensis, & Alexander ubi supra. Barbosa in l. divorzio, §. quod in anno, num. 8. versiculo, & pro illis fol. 1010. ff. soluto matrimonio. Utcunque tamen res se habeat, sive unicum sit legatum, sive sint plura legata, firmiter tenent omnes, utroque casu legatum deberi quolibet anno: quod difficile videbatur primò ex regula textus in leg. boves, 88. §. hoc sermone,*

ff. de verborum significatione, leg. dotis promissio, 60. ff. de jure dotium, cum similibus. Ex quibus adnotare solent Doctores communiter, quòd sermo simpliciter prolatus intelligitur de prima vice, & post Tiraquellum, & alios plures, multis exornant Tellus Ferdinandus in leg. 4. Tauri ex num. 5. cum sequentibus. Barbosa in dict. §. quod in anno, ex num. 8. qui post Baldum ibi inde dedit, & latius declarat, quòd venditio simpliciter facta de fructibus, intelligitur de fructibus unius anni, & quemadmodum regula dicti §. hoc sermone, habet locum in contractibus, in quibus dispositio intelligitur de prima vice; non facta distinctione, utrum materia favorabilis sit, vel odiosa: Cumanus in cons. 14. Decius in consilio 512. num. 7. & alii relati per Barbosam in dicto §. quod in anno, num. 10. versiculo, similiter in contractibus; sic etiam locum habet in ultima voluntate quantumcunque favorabilis sit ultima voluntas, ut pro constanti admittunt Baldus in leg. unica, num. 14. C. de his que pæne nomine, Socinus, Jason, Tiraquellus, & alii, cum quibus verissimum putat Barbosa dicto num. 10. versiculo, unde regula, qui num. 9. pro hac sententia fortiter inducit textum, in dicto §. hoc sermone, nec concludit (quod ultra Barbosam consideraveram) ratio quædam assignata in Apostilla ad Bartolum, in dicta lege dotis promissio, ff. de jure dotium, quæ ait, legatum fructuum simpliciter factum, non verificari in prima vice, quia in ultimis voluntatibus fit lata interpretatio: convincitur enim aperte ex doctrina Baldi, & aliorum relata supra. Tum etiam, ut rectè advertit Albanus, in dict. lege defuncta, §. ult. quia imò legatum simpliciter factum, in dubio intelligitur de eo, quod minimum est, cum testator censeatur voluisse minus gravare heredem; quam possibile sit, l. apud Julianum §. scio, l. legato generaliter ff. de legatis primò, l. si ita scriptum, ff. legatis 2. & idè dicere solent Doctores speciale esse favore Religionis, ut non intelligatur de eo, quod minimum est, leg. Titia, §. finali, ff. de auro, & argenteo legato, & utrumque latius explicavimus supra cap. 30. ad finem, & cap. 9. ex num. 37. utque in fine capitis: unde si hoc esse speciale, sequitur in contrarium esse jus commune.

Quas difficultates rectè perpendit Barbosa in dict. leg. divorzio, §. quod in anno, & num. 8. in principio, latius num. 11. per totum, ut illas componat, animadvertit, & cum iudicio fundat, regulam dicti §. hoc sermone, esse limitandam, nec procedere in ultima voluntate, si verba legati generalia, vel indefinita sint, & referantur ad id, quod ex sua natura reiteratur, sive renascitur; nam his concurrentibus, non intelligitur legatum de prima vice, & sic dicit probare, & intelligi debere textum, in dict. l. defuncta, §. ult. ff. de usufructu: agebatur enim ibi de fructibus, qui ex sua natura renascuntur, l. divorzio, §. si vir, ff. soluto matrimonio: unde si verba legati sint indefinita, & referantur ad actum suæ potentia non reiterabilem, sive non renascentem, intelligitur legatum de prima vice, ex dicto §. hoc sermone in contractu autem, indistinctè de prima vice res erit intelligenda, etiamsi actus reiterabilis sit, ut latius declarat idem Barbosa dict. num. 11. ad finem. Et pro hac resolutione faciunt duo jura sic intelligenda. Primò textus in l. si habitatio, 10. §. utrum junctè glossa, ff. de usu & habitatione; ubi habitatio simpliciter relicta, durat in vita legatarii, quia habitatio ex se reiterabilis est, & quodammodo renascitur, per textum in l. penultima, ff. de capit. diminutione; & sic in illa militat eadem ratio, quæ in fructibus. Secundò textus in l. annua, 20. §. final. ff. de annuis legatis, ubi si legetur pecunia colligenda ex redditibus fundi, censeatur legatum perpetuum, quia cum verba legati sint indefinita, & actus sit reiterabilis, quia fructus quolibet anno nascuntur, non intelligitur ea dispositio de prima vice.

Secundò constituendum est, legatum non solum intelligi perpetuum, aut quot annis deberi, quando res legata suapte natura est reiterabilis, ut in dict. l. defuncta, §. ultimo. Sed etiam, quando legato adjicitur aliqua qua-

qualitas quæ ex se reiterabilis sit: inde est, quod si testator simpliciter legaverit aliquam quantitatem in diem, vel casum reiterabilem, non intelligitur legatum de prima vice, sed magis censeatur perpetuum, per textum in l. cum quidam, 23. ff. de annuis legatis, ubi cum testator Decurionibus divisiones dare voluisset, die natalis sui, Divus Severus, & Antonius rescripserunt, non esse verissimile testatorem de uno anno sensitse, sed de perpetuo legato; nam, ut ibi declarat Lancelotus Decius, testator intellexit de solemnitate commemorativa diei natalis sui, qui quidem dies acceptus in hunc sensum, recipit reiterationem: & hac ratione non restringitur ad primam vicem, ut rectè explicarunt Cumanus in l. eum qui Kalendis, in princ. ff. de verbor. obligat. Alexander in l. stipulatio ista, §. final. num. 4. eodem tit. Jason in l. apud Julianum, §. si quis alicui, n. 11. & ibidem Zafius in fine, ff. de legatis 1. Socinus in cons. 48. num. 1. lib. 3. Antonius Gomezius tom. 2. variar. c. 11. de quantitibus contractuum, n. 48. qui improbat Bartoli opinionem, & interpretationem præcedenti contrariam, de qua vide latius per Barbosam in dicto §. quod in anno, num. 10. vers. ceterum, fol. 1012. & n. 11. vers. secundus autem intellectus, & num. 13. fol. 1014.

12 Tertio & ultimo constituendum est, utile esse & necessarium dubium, an fructus certi agri vel fundi simpliciter, aut indefinitè legati, prestari debeant legatario, deductis prius omnibus impensis factis ab heredem, vel proprietario pro eis habendis: de quo vide Baldum in l. 1. §. libertatibus, alicui §. Excepto, C. de caducis tollendis Salicetum in l. 1. C. de fructibus & litium expensis; & in terminis tractat Jacobus Mandellus de Alba, videndus omnino in cons. 743. num. 2. 3. 9. & 11. lib. 4.

CAPUT XLIV.

Usufructus omnium bonorum legatum, utrum intelligendum sit de bonis existentibus tempore testamenti, an verò extendatur etiam ad bona post testamentum acquisita? ubi lex, si ita, ff. de auro & argento legato, l. quoties, 34. §. universorum, ff. de usufructu, explicatur; & testator an, & quando præsumatur legasse ea tantum, quæ habebat tempore conditi testamenti, vel etiam deinde acquisita, plenè, breviter tamen, & distinctè declaratur.

SUMMARIUM.

- 1 Testator an, & quando præsumatur legasse ea tantum quæ habebat tempore conditi testamenti, vel etiam deinde acquisita; profundam esse & latam quaestionem, variisque modis intellectam, limitatam, & declaratam, remissive.
- 2 Verba testatoris referri ad tempus testamenti, & que sunt præsentis temporis, minimè comprehendere futura.
- 3 Legatum regulariter, in dubio intelligendum de rebus, quæ fuerunt testatoris, tempore testamenti; quod legatarius probare debet.
- 4 Et in legato etiam generali, utputà bonorum, aut simili, quando testator non potuit prævidere futura, quòd dispositio nunquam referatur nisi ad bona præsentia.
- 5 Legatum per verba universalis, indefinita, aut generalia, utrum referatur ad tempus testamenti? ubi referatur & probatur distinctè Bartoli, & vide num. seq.
- 6 Jacobi Menochii traditiones nonnullas in hac materia, noviter declaratas per Authorem.
- 7 L. si ita, ff. de auro & argento legato, & l. finalis, eodem tit. explicatur, & Menochii interpretatio Joan. del Castil. Quotid. Controv. Juris, Tom. 1.

tio rejicitur, & num. seq.

8 Joannes Vincentius Honded. laudatur.

9 Legatum usufructus omnium bonorum, utrum intelligendum sit de bonis existentibus tempore testamenti, an verò extendatur etiam ad bona futura, & num. seq.

10 Julianum Juriconsultum in l. quoties, 41. §. universorum, ff. de usufructu, nec verbum aliquid dixisse, quo deduci poterit quorundam Scriptorum assumptum, & ibidem explicatus ille textus, & Bartoli interpretatio probata.

11 Usufructus omnium bonorum cum relinquatur conjunctæ personæ, utrum futurorum quoque bonorum sive post testamentum acquiritorum usufructus comprehendatur? ubi Michaelis Grassi, & aliorum sententia improbat.

12 Legatum factum etiam conjunctæ personæ, non comprehendere nisi ea, quæ existebant tempore conditi testamenti.

13 Legatum ex præsumpta testatoris voluntate, futura etiam comprehendere, & de nonnullis conjecturis remissive.

Pro absoluta, atque distincta hujus Capitis explicatione, quod latissimam continet materiam, & à multis scriptam, in primis constituere necessarium erit: Profundam esse, & latam quaestionem, variisque modis intellectam, limitatam, & declaratam; an, & quando testator præsumatur, legasse ea tantum, quæ habebat tempore testamenti conditi, vel etiam deinde acquisita? Quam disceptationem, ut ab antiquis initium sumamus, longis distinctionibus explicavit Bartolus in l. si ita, ff. de auro & argento legato. Castrensis, Alexander, Felinus, Socinus senior, & Socinus junior, Fulgositus, Herculanius, Aretinus, Romanus, Berous, Corneus, Capra, Parisius, Rolandus, Craveta, Nævius, Baldus, Cagnolus, Crotus, & alii, quos in unum recenset, & de hac materia latè & distinctè scribit Jacobus Menochius lib. 4. præsumptione 127. per totam, & in cons. 97. num. 64. 65. & seqq. & num. 133. 144. & seqq. & in cons. 1. num. 196. lib. 1. & in cons. 115. num. 66. & in cons. 106. n. 61. & tribus seqq. & n. 169. usque ad n. 180. & n. 192. 194. & 267. lib. 2. & in cons. 330. ad finem, lib. 4. Covar. practicar. cap. 2. ex nu. 2. Dueñas regula 205. Joannes Baptistæ Cephalus inter cons. Cephalii Genitoris, in cons. 773. num. 12. & multis seqq. lib. 5. Hieronymus Gabriel in cons. 98. ex n. 24. cum seqq. & in cons. 120. per totum, vol. 1. Gaspar. Caballinus milleloquio 38. n. 3. Joannes Garcia de expensis & meliorationibus, cap. 22. num. 33. per totum. Mantica de conjecturis ult. volumi. lib. 3. tit. 11. per totum, fol. 78. & 79. Simon de Præcis de interpretatione ult. volumi. lib. 4. dubitatione 9. à num. 35. cum multis seqq. fol. 323. & lib. 5. interpretat. 2. dubit. ult. n. 274. fol. 550. Josephus Ludovicus decis. 61. n. 37. 38. & seqq. Mieres ac majoratus, 1. part. quaest. 10. num. 37. Alvarus Valascus consultat. 58. per totam. Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, ex n. 85. fol. 255. usque ad num. 88. Michael Grassi receptor. sententi. §. legatum, quaest. 29. per totam. Petrus Surdus in cons. 27. ex num. 5. lib. 1. Peregrinus tract. de fideicommissi. art. 13. num. 78. Sfortia Odd. in cons. 69. per totum, vol. 1. latissime Joannes Vincentius Honded. in cons. 63. ex num. 1. usque ad n. 34. & num. 41. usque ad num. 74. vol. 1.

Secundò & principaliter constituendum est, verba testatoris regulariter referri ad tempus testamenti, & quæ sunt præsentis temporis, minimè comprehendere futura, l. si ita scripisset, l. ult. §. 1. ff. de legatis 2. l. si ita legatum, & l. ult. in fine princ. ff. de auro & argento legat. l. Julianus, §. ult. l. his verbis, l. uxorem, §. testamento, el primero, ff. de legat. 3. l. Aurelius, §. 1. ff. de liberatione legata. quæ jura, & alia similia rationes etiam, & quamplurimorum Authorum autoritates rectè congeffit Menochius locis superius relatis, maxime dict. præsumpt. 127. ex num. 6. usque ad n. 16. Joannes